Úradný vestník
Európskej únie

SK
Séria L

2025/1754

21.8.2025

ROZHODNUTIE DOZORNÉHO ÚRADU EZVO č. 061/25/COL

z 9. apríla 2025

Odporúčanie Dozorného úradu EZVO o relevantných trhoch výrobkov a služieb v sektore elektronickej komunikácie podliehajúcich regulácii *ex ante* v súlade s aktom uvedeným v bode 5czs prílohy XI k Dohode o EHP [*smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1972 z 11. decembra 2018, ktorou sa stanovuje európsky kódex elektronických komunikácií*], upraveným protokolom 1 k Dohode o EHP a sektorovými úpravami obsiahnutými v prílohe XI k uvedenej dohode [2025/1754]

DOZORNÝ ÚRAD EZVO (ĎALEJ LEN „DOZORNÝ ÚRAD“),

so zreteľom na Dohodu o Európskom hospodárskom priestore (ďalej len „Dohoda o EHP“) ([1]) a Dohodu medzi štátmi EZVO o zriadení dozorného úradu a súdu (ďalej len „Dohoda o dozore a súde“) ([2]), a najmä na časť II článok 5 ods. 2 písm. b) Dohody o dozore a súde,

so zreteľom na akt uvedený v bode 5czs prílohy XI k Dohode o EHP, *smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1972 z 11. decembra 2018, ktorou sa stanovuje európsky kódex elektronických komunikácií* (ďalej len „kódex“) ([3]), upravený protokolom 1 k Dohode o EHP a sektorovými úpravami obsiahnutými v prílohe XI k uvedenej dohode, a najmä na článok 64 ods. 1 kódexu,

so zreteľom na odporúčanie dozorného úradu z 11. mája 2016 o relevantných trhoch v sektore elektronickej komunikácie podliehajúcich regulácii *ex ante* (ďalej len „odporúčanie dozorného úradu z roku 2016“) ([4]),

KEĎŽE:

(1) Európska komisia (ďalej len „Komisia“) vydala 18. decembra 2020 odporúčanie (EÚ) 2020/2245 ([5]) o relevantných trhoch produktov a služieb v sektore elektronických komunikácií, ktoré môžu podliehať regulácii *ex ante* v súlade s kódexom [ďalej len „odporúčanie (EÚ) 2020/2245“]. V súlade s článkom 64 ods. 1 kódexu Komisia uskutočnila konzultácie s Orgánom európskych regulátorov pre elektronické komunikácie (BEREC), ktorý 16. októbra 2020 vydal stanovisko.

(2) Cieľom Dohody o EHP je vytvorenie dynamického a jednotného Európskeho hospodárskeho priestoru (EHP) založeného na spoločných pravidlách a rovnakých podmienkach hospodárskej súťaže ([6]). Vzhľadom na tento cieľ a uvedené úvahy dozorný úrad prijíma toto odporúčanie zosúladené s odporúčaním (EÚ) 2020/2245 s cieľom zabezpečiť jednotné uplatňovanie spoločného regulačného rámca a právnu istotu pre zainteresované strany na trhoch v oblasti elektronickej komunikácie v EHP.

(3) Cieľom kódexu je okrem troch hlavných cieľov podpory hospodárskej súťaže, vnútorného trhu a záujmov koncového používateľa aj podporovať pripojiteľnosť a prístup k vysokokapacitným sieťam vrátane pevných, mobilných a bezdrôtových sietí a ich využívanie v prospech všetkých občanov a podnikov v EHP.

([1]) Ú. v. ES L 1, 3.1.1994, s. 3.
([2]) Ú. v. ES L 344, 31.12.1994, s. 1 a dodatok EHP č. 59, 31.12.1994, s. 1.
([3]) Ú. v. EÚ L 321, 17.12.2018, s. 36.
([4]) Odporúčanie Dozorného orgánu EZVO z 11. mája 2016 o relevantných trhoch výrobkov a služieb v sektore elektronickej komunikácie podliehajúcich regulácii *ex ante* v súlade s aktom uvedeným v bode 5cl prílohy XI k Dohode o EHP (*smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/21/ES o spoločnom regulačnom rámci pre elektronické komunikačné siete a služby*), upraveným protokolom č. 1 k dohode a sektorovými úpravami obsiahnutými v prílohe XI k dohode (Ú. v. EÚ L 84, 30.3.2017, s. 7, a dodatok EHP č. 20, 30.3.2017, s. 1).
([5]) Odporúčanie Komisie (EÚ) 2020/2245 z 18. decembra 2020 o relevantných trhoch produktov a služieb v sektore elektronických komunikácií, ktoré môžu podliehať regulácii *ex ante* v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1972 z 11. decembra 2018, ktorou sa stanovuje európsky kódex elektronických komunikácií (Ú. v. EÚ L 439, 29.12.2020, s. 23).
([6]) Odôvodnenie 4 v preambule k Dohode o Európskom hospodárskom priestore.

(4) Vhodné stimuly pre investovanie do nových, vysokokapacitných sietí, ktoré podporujú inováciu v oblasti obsahovo bohatých internetových služieb, posilnia medzinárodnú konkurencieschopnosť EHP, pričom poskytnú výhody jej spotrebiteľom a podnikom. Je preto kľúčové podporovať udržateľné investovanie do rozvoja vysokokapacitných sietí prostredníctvom vhodne prispôsobeného a predvídateľného regulačného rámca.

(5) Jedným z cieľov nového regulačného rámca je postupne s rozvojom hospodárskej súťaže na trhu redukovať sektorové pravidlá *ex ante* a napokon zabezpečiť, aby sa trhy s elektronickými komunikáciami riadili iba právom hospodárskej súťaže. V súlade s týmto cieľom je účelom tohto odporúčania určiť tie trhy produktov a služieb, na ktorých môže byť regulácia *ex ante* opodstatnená.

(6) Vymedzenie relevantných trhov sa môže časom meniť v dôsledku vývoja charakteristík produktov a služieb dostupných na takýchto trhoch a zmien možností nahradenia dopytu a ponuky v dôsledku technologického, trhového a regulačného vývoja. Preto by toto odporúčanie malo nahradiť odporúčanie úradu z roku 2016.

(7) V článku 64 ods. 1 kódexu sa vyžaduje, aby Komisia určila trhy v sektore elektronických komunikácií, ktorých charakteristiky môžu opodstatňovať uloženie regulačných povinností v súlade so zásadami práva hospodárskej súťaže. Zásady práva hospodárskej súťaže sa preto v tomto odporúčaní využívajú na vymedzenie relevantných produktových trhov v sektore elektronických komunikácií. Toto odporúčanie vychádza z časti II článku 5 ods. 2 písm. b) Dohody o dozore a súde, podľa ktorého dozorný úrad „formuluje odporúčania, vydáva stanoviská a vydáva oznámenia alebo usmernenia o záležitostiach, ktorými sa zaoberá Dohoda o EHP, ak sa to v uvedenej dohode alebo v tejto dohode výslovne stanovuje alebo ak to Dozorný úrad EZVO považuje za potrebné“.

(8) Konečným cieľom regulačného zásahu je priniesť koncovým používateľom výhody z hľadiska ceny, kvality a výberu dosiahnutím udržateľnej hospodárskej súťaže na úrovni maloobchodu. Východiskovým bodom na určenie relevantných trhov v tomto odporúčaní by malo byť vymedzenie maloobchodných trhov z hľadiska budúceho vývoja v určitom časovom horizonte, ktoré sa riadi právom hospodárskej súťaže. Keď na maloobchodných trhoch existuje efektívna hospodárska súťaž pri absencii veľkoobchodnej regulácie, tak by národné regulačné orgány mali dospieť k záveru, že regulácia na súvisiacich veľkoobchodných trhoch už viac nie je potrebná.

(9) V súlade s článkom 67 ods. 1 kódexu môže byť uloženie regulačných povinností *ex ante* opodstatnené iba na trhoch, kde sú kumulatívne splnené tri kritériá uvedené v článku 67 ods. 1 písm. a), b) a c) kódexu. Toto odporúčanie zahŕňa trhy produktov a služieb, pri ktorých úrad na základe pozorovania celkových trendov v EHP dospel k záveru, že spĺňajú tieto tri kritériá. Tieto trhy preto úrad považuje za trhy s charakteristikami, ktoré môžu opodstatňovať uloženie regulačných povinností aspoň v niektorých geografických oblastiach a v dohľadnom čase. Národné regulačné orgány by mali vo svojich analýzach týchto trhov zvážiť, či sú splnené ďalšie požiadavky stanovené v článku 67 ods. 2 kódexu.

(10) Prvé kritérium je spojené s prítomnosťou významných a neprechodných prekážok vstupu. Cieľom je stanoviť, či, kedy a do akej miery je pravdepodobné, že nastane vstup na trh, a určiť príslušné faktory pre úspešný vstup na trh s elektronickými komunikáciami. Zo statického hľadiska sú na účely tohto odporúčania obzvlášť významné dva druhy prekážok vstupu: štrukturálne prekážky a právne alebo regulačné prekážky.

(11) Štrukturálne prekážky vstupu vyplývajú z odlišných nákladov alebo podmienok dopytu, ktoré určujú asymetrické podmienky pre etablovaných a nových účastníkov, čo znemožňuje alebo bráni novým účastníkom vstúpiť na trh. Významné štrukturálne prekážky napríklad môžu existovať, keď sú pre trh príznačné absolútne nákladové výhody alebo veľké úspory z rozsahu a/alebo sieťové účinky, obmedzenia kapacity a/alebo vysoké utopené náklady. Štrukturálne prekážky môžu existovať aj v prípade, keď si poskytovanie služby vyžaduje sieťový komponent, ktorý nemožno technicky zduplikovať alebo jeho duplikácia nie je ekonomicky uskutočniteľná.

(12) Právne alebo regulačné prekážky môžu mať priamy vplyv na podmienky vstupu a/alebo postavenie prevádzkovateľov na relevantnom trhu. V regulovaných sektoroch môžu postupy udeľovania povolení, územné obmedzenia, bezpečnostné normy a normy bezpečnostnej ochrany, ako aj iné právne požiadavky odrádzať od vstupu alebo ho odďaľovať. Význam právnych a regulačných prekážok sa však na trhoch s elektronickými komunikáciami znižuje. Právne alebo regulačné prekážky, ktoré sa pravdepodobne odstránia v príslušnom časovom horizonte piatich rokov, by za bežných okolností nemali predstavovať takú prekážku vstupu, ktorá by spĺňala prvé kritérium.

(13) Na inovačných trhoch, ktoré sa vyznačujú nepretržitým technologickým pokrokom, ako sú trhy s elektronickými komunikáciami, môžu prekážky vstupu postupne strácať význam. Prekážky hospodárskej súťaže na takýchto trhoch často vyplývajú z hrozby potenciálnych inovačných konkurentov, ktorí v súčasnosti na trhu nie sú. Pri určovaní relevantných trhov pre možnú reguláciu *ex ante* je preto potrebné brať do úvahy aj možnosti prekonania prekážok vstupu v príslušnom časovom horizonte. Týmto odporúčaním sa určujú trhy, na ktorých sa očakáva, že prekážky vstupu budú v období nasledujúcich piatich až desiatich rokov pretrvávať.

(14) Rôzne prekážky vstupu by sa nemali brať do úvahy izolovane, ale kumulatívne. Keď sa prekážka vstupu berie do úvahy samostatne, tak nemusí byť považovaná za významnú, avšak spolu s inými prekážkami by to mohlo vytvoriť účinky, ktoré by kumulatívne bránili vstupu na trh alebo by ho znemožnili.

(15) Druhé kritérium rieši, či štruktúra trhu v príslušnom časovom horizonte smeruje k efektívnej hospodárskej súťaži, pokiaľ ide o stav a perspektívu hospodárskej súťaže založenej na infraštruktúre a inej hospodárskej súťaže, ktorá vytvára prekážky vstupu. Z analýzy efektívnej hospodárskej súťaže vyplýva, že trh dosiahne stav efektívnej hospodárskej súťaže bez zavedenia regulácie *ex ante* počas obdobia preskúmania alebo po tomto období za predpokladu, že počas obdobia preskúmania už možno pozorovať jasné dôkazy pozitívnej dynamiky na trhu. Konvergencia produktov dodaných prostredníctvom rôznych sieťových technológií napríklad môže spôsobiť vznik prekážok hospodárskej súťaže zo strany prevádzkovateľov pôsobiacich na rozdielnych trhoch s produktmi a môže viesť ku konvergencii trhov.

(16) Aj na trhu, ktorý sa vyznačuje významnými prekážkami vstupu, môžu iné štrukturálne faktory naznačovať, že trh v príslušnom časovom horizonte ešte vždy smeruje k efektívnej hospodárskej súťaži. Na trhoch, kde možno v budúcnosti očakávať zvýšený počet sietí, zahŕňa uplatňovanie tohto kritéria v prvom rade preskúmanie stavu a pravdepodobného budúceho vývoja hospodárskej súťaže založenej na infraštruktúre.

(17) Pri posudzovaní primeranosti hospodárskej súťaže a potreby regulačného zásahu by národné regulačné orgány mali zohľadniť aj to, či má každý podnik so záujmom veľkoobchodný prístup za primeraných obchodných podmienok umožňujúcich udržateľné konkurencieschopné výsledky pre koncových používateľov na maloobchodnom trhu. Obchodné dohody vrátane dohôd o veľkoobchodnom prístupe, dohôd o spoluinvestovaní a dohôd o recipročnom prístupe medzi prevádzkovateľmi, ktoré boli uzatvorené na trvalom základe a sú udržateľné, majú potenciál zlepšiť dynamiku hospodárskej súťaže a v konečnom dôsledku môžu vyriešiť obavy týkajúce sa hospodárskej súťaže na súvisiacom maloobchodnom trhu a tým viesť k deregulácii veľkoobchodných trhov. Pokiaľ sú teda v súlade so zásadami práva hospodárskej súťaže, mali by sa zohľadniť pri posudzovaní toho, či sa od trhu očakáva, že by sa výhľadovo mohol stať konkurencieschopným.

(18) Technologický rozvoj alebo konvergencia produktov a trhov môžu podnietiť vznik prekážok hospodárskej súťaže medzi prevádzkovateľmi, ktorí pôsobia na rozdielnych trhoch s produktmi. V tomto ohľade však môžu v nadchádzajúcich rokoch na určitých maloobchodných trhoch zohrať významnejšiu úlohu over-the-top (OTT) služby, ktoré sa dnes vo všeobecnosti nepovažujú za priame náhrady tradičných služieb poskytovaných poskytovateľmi elektronických komunikačných služieb a ktoré v žiadnom prípade neposkytujú fyzické a dátové pripojenie, a to v dôsledku ďalšieho technologického rozvoja a ich nepretržitého rastu, a následne vyvíjať nepriamy tlak na veľkoobchodné trhy.

(19) Rozhodnutie vymedziť trh, ktorý môže podliehať regulácii *ex ante*, by malo takisto závisieť od posúdenia dostatočnosti práva hospodárskej súťaže na adekvátne riešenie zistených zlyhaní trhu. Cieľom tretieho kritéria je posúdiť primeranosť práva hospodárskej súťaže na riešenie identifikovaného pretrvávajúceho zlyhania, resp. zlyhaní trhu, najmä vzhľadom na to, že regulačné povinnosti *ex ante* môžu účinne brániť porušeniam práva hospodárskej súťaže. Zásahy založené na práve hospodárskej súťaže pravdepodobne nebudú postačovať v prípadoch, keď sú nevyhnutné časté a/alebo včasné zásahy na nápravu pretrvávajúceho zlyhania, resp. zlyhaní trhu. V takýchto prípadoch by regulácia *ex ante* mala byť považovaná za vhodný doplnok k právu hospodárskej súťaže. Vo všeobecnosti by malo postačovať uplatňovanie všeobecných pravidiel hospodárskej súťaže na trhoch charakterizovaných udržateľnou a efektívnou hospodárskou súťažou založenou na infraštruktúre.

(20) Uplatnením týchto troch kumulatívnych kritérií by sa mal obmedziť počet regulovaných trhov v sektore elektronických komunikácií, a tým by sa malo prispieť k znižovaniu sektorovej regulácie *ex ante* postupne s rozvojom hospodárskej súťaže na uvedených trhoch. Nesplnenie ktoréhokoľvek z uvedených troch kritérií by znamenalo, že trh by nemal podliehať regulácii *ex ante*. Je nevyhnutné, aby boli regulačné povinnosti *ex ante* uložené na veľkoobchodný trh s cieľom zabezpečiť udržateľnú hospodársku súťaž iba vtedy, ak existuje jeden alebo viac podnikov s významným vplyvom na trhu a ak na riešenie problému nepostačujú nápravné opatrenia obsiahnuté v práve hospodárskej súťaže.

(21) Novovznikajúce trhy sa považujú za trhy zahŕňajúce produkty alebo služby, pri ktorých je pre ich novosť ťažké predvídať podmienky dopytu alebo vstupu na trh a podmienky ponuky, a teda aj použiť test troch kritérií. Takéto trhy by nemali podliehať neprimeraným regulačným povinnostiam *ex ante* s cieľom podporovať inováciu a zároveň predchádzať uzavretiu vedúcim podnikom ([7]). Postupné zlepšovanie existujúcej sieťovej infraštruktúry má len výnimočne za následok vznik nových alebo vznikajúcich trhov. Nedostatočnú zastupiteľnosť produktu treba určiť z hľadiska dopytu aj ponuky pred tým, ako sa dospeje k záveru, že produkt nie je súčasťou už existujúceho trhu. Vznik nových maloobchodných služieb môže podnietiť vznik nového odvodeného veľkoobchodného trhu v prípade, že takéto maloobchodné služby nemožno poskytovať prostredníctvom existujúcich veľkoobchodných produktov.

(22) Vzhľadom na vývoj hospodárskej súťaže vrátane hospodárskej súťaže založenej na infraštruktúre toto odporúčanie určuje iba relevantné trhy na úrovni veľkoobchodu, ako to bolo v prípade odporúčania úradu z roku 2016. Regulácia *ex ante* zavedená na veľkoobchodnej úrovni by sa mala považovať za dostatočnú na riešenie potenciálnych problémov hospodárskej súťaže na súvisiacom nadväzujúcom maloobchodnom trhu, resp. trhoch.

(23) V súlade s bodom 165 kódexu by národné regulačné orgány mali aspoň analyzovať trhy, ktoré sú uvedené v tomto odporúčaní, vrátane trhov, ktoré sú uvedené, ale nie sú už viac regulované v osobitnom národnom alebo miestnom kontexte. Pri trhoch uvedených v prílohe k tomuto odporúčaniu môžu národné regulačné orgány i tak považovať za vhodné na základe osobitných vnútroštátnych podmienok vykonať test troch kritérií. Národné regulačné orgány môžu dospieť k záveru, že test troch kritérií nie je v osobitných vnútroštátnych podmienkach splnený. Ak test troch kritérií nie je splnený na konkrétnom trhu uvedenom v tomto odporúčaní, národné regulačné orgány by nemali na tomto trhu ukladať regulačné povinnosti.

(24) Národné regulačné orgány by mali takisto analyzovať trhy, ktoré nie sú uvedené v tomto odporúčaní, ale sú regulované v rámci územia ich jurisdikcie na základe predchádzajúcich trhových analýz, alebo iné trhy, ak majú dostatočné dôvody sa domnievať, že tam bude test troch kritérií splnený. Národné regulačné orgány preto môžu takisto vymedziť iné relevantné trhy produktov a služieb, ktoré nie sú uvedené v tomto odporúčaní, ak vedia dokázať, že uvedené trhy vo vnútroštátnom kontexte prešli testom troch kritérií.

(25) Pri vykonávaní trhových analýz podľa článku 67 kódexu by mali národné regulačné orgány aj úrad začať analýzu maloobchodnými trhmi. Posúdenie trhu by sa malo vykonať z perspektívy budúceho vývoja bez regulácie na základe zistenia významného vplyvu na trhu a malo by vychádzať zo súčasných trhových podmienok. Pri analýze by sa malo posúdiť, či bude na predmetnom trhu perspektívne hospodárska súťaž a či by prípadná neexistencia hospodárskej súťaže bola trvalá, a to s prihliadnutím na očakávaný alebo predvídateľný vývoj trhu. V analýze by sa mali zohľadniť účinky iných druhov regulácie, ktoré sa v príslušnom regulačnom období vzťahujú na relevantný maloobchodný a súvisiaci veľkoobchodný trh, resp. trhy.

(26) Ak na maloobchodnom trhu nemôže z hľadiska budúceho vývoja existovať efektívna hospodárska súťaž bez regulácie *ex ante*, mal by sa vymedziť a zanalyzovať zodpovedajúci veľkoobchodný trh, resp. trhy, ktoré môžu podliehať regulácii *ex ante* v súlade s článkom 67 kódexu. Okrem toho pri analýze hraníc a vplyvu na zodpovedajúcom relevantnom veľkoobchodnom trhu, resp. trhoch s cieľom určiť, či tam existuje efektívna hospodárska súťaž, by sa mali zohľadniť priame a nepriame prekážky hospodárskej súťaže bez ohľadu na to, či tieto prekážky vyplývajú z elektronických komunikačných sietí, elektronických komunikačných služieb alebo iných druhov služieb alebo aplikácií, ktoré sú rovnocenné z hľadiska koncových používateľov.

([7]) Pozri odôvodnenie 23 usmernení dozorného úradu zo 16. novembra 2022 pre analýzu trhu a posúdenie významného vplyvu na trhu podľa regulačného rámca pre elektronické komunikačné siete a služby uvedeného v prílohe XI Dohody o Európskom hospodárskom priestore (ďalej len „usmernenie úradu pre analýzu trhu a posudzovanie významného vplyvu na trhu“), uverejnených tu, a odôvodnenie 163 kódexu.

(27) Národné regulačné orgány by pri vymedzovaní relevantných veľkoobchodných trhov, ktoré môžu podliehať regulácii *ex ante*, mali začať analyzovaním trhu, ktorý je v dodávateľskom reťazci najďalej od maloobchodného trhu, na ktorom sa zistili problémy v oblasti hospodárskej súťaže. Národné regulačné orgány by mali vykonať analýzu trhov nadväzujúcich na regulovaný dodávateľský vstup s cieľom zistiť, či by v prípade regulácie predchádzajúcich dodávateľských trhov na nich existovala efektívna hospodárska súťaž až po úroveň maloobchodného trhu.

(28) Najvzdialenejší dodávateľský trh sa v závislosti od vnútroštátnych okolností skladá z generickejších medzitrhových veľkoobchodných produktov, ako je prístup k fyzickej infraštruktúre (napr. prístup ku káblovodom), alebo pasívnych prístupových produktov, alebo ich zahŕňa. V prípadoch, kde existuje inžinierska infraštruktúra a je opakovane použiteľná, môže účinný prístup k takejto infraštruktúre významne uľahčiť zavádzanie vysokokapacitných sietí a podporiť rozvoj hospodárskej súťaže založenej na infraštruktúre v prospech koncových používateľov.

(29) Úrad preto uvažoval, či je v tomto odporúčaní vhodné zahrnúť samostatný trh s prístupom k fyzickej infraštruktúre. Keďže však v EHP existujú významné rozdiely v topológiách sietí, dostupnosti všadeprítomných káblovodov a úrovni dopytu po prístupe ku káblovodom a k stožiarom, v súlade s posúdením Komisie uvedeným v odporúčaní (EÚ) 2020/2245 dozorný úrad dospel k záveru, že samostatný trh s prístupom k fyzickej infraštruktúre v súčasnosti nemôže byť na úrovni EHP určený, a nemal by byť preto zahrnutý do zoznamu trhov, ktoré môžu podliehať regulácii *ex ante*.

(30) Okrem toho článok 72 kódexu umožňuje národným regulačným orgánom udeľovať prístup k inžinierskym stavbám ako samostatné nápravné opatrenie na akomkoľvek relevantnom veľkoobchodnom trhu. Táto povinnosť poskytovať prístup k inžinierskym stavbám môže byť opodstatnená bez ohľadu na to, či je fyzická infraštruktúra, ku ktorej bol udelený prístup, súčasťou regulovaného relevantného trhu, a národné regulačné orgány by ju mali zohľadniť skôr, ako sa pre nadväzujúci trh uložia ďalšie povinnosti týkajúce sa prístupu, ak je to primerané a dostatočné na podporu hospodárskej súťaže v prospech koncových používateľov.

(31) Pokiaľ ide o veľkoobchodné trhy širokopásmového prístupu, môžu byť virtuálne prístupové produkty navrhnuté tak, aby vykazovali podobné alebo rovnocenné vlastnosti produktu bez ohľadu na umiestnenie bodu odovzdania na prístup. Mohlo by byť preto technicky možné poskytovať veľkoobchodný širokopásmový prístup na centrálnej alebo miestnej úrovni s porovnateľnou kvalitou služby z hľadiska záujemcu o prístup aj koncového používateľa. V tejto súvislosti treba v rámci analýzy zastupiteľnosti analyzovať vlastnosti produktu a ochotu záujemcov o prístup prechádzať medzi prístupovými bodmi alebo používať rôzne body odovzdania v rámci architektúry siete.

(32) Mnoho alternatívnych prevádzkovateľov sa vyšplhalo po rebríku investícií a rozvinulo svoje siete na miestne prístupové body. Títo prevádzkovatelia by pravdepodobne nepovažovali centrálne prístupové produkty za náhradu miestneho prístupu, pretože by to viedlo k uviaznutiu investícií do ich vlastnej sieťovej infraštruktúry. Zároveň je potrebné konštatovať, že prístupová sieť je najnáročnejšia na replikáciu pre vysoké utopené náklady na zavádzanie oproti počtu zákazníkov, ktorí môžu mať zo zavedenia prospech.

(33) Napriek pozorovanému nárastu hospodárskej súťaže založenej na infraštruktúre sa miestny prístup stále vyznačuje vysokými prekážkami vstupu a je regulovaný vo väčšine štátov EHP. Veľkoobchodný trh miestneho prístupu stále spĺňa test troch kritérií, keďže prístupová sieť je časťou siete, ktorá sa replikuje najťažšie. V budúcnosti však už na úrovni EHP nebude možné prekážky vstupu na trh centrálneho prístupu považovať za významné a neprechodné, keďže trh smeruje k efektívnej hospodárskej súťaži v dôsledku prítomnosti alternatívnych platforiem, všeobecnej komerčnej dostupnosti zoskupenej (trunk) kapacity a možnosti miestneho prepojenia prevádzkovateľov s cieľom poskytnúť centrálny prístup. Keď sú prístupové produkty poskytované v rôznych bodoch odovzdania za osobitných vnútroštátnych okolností identifikované ako náhrady, tak by trh mal zahŕňať všetky takéto produkty. Či takýto široký trh prejde testom troch kritérií by sa malo stanovovať na individuálnom základe.

(34) Zvýšené schopnosti elektronických komunikačných sietí poskytujúcich produkty určené na hromadný trh môžu uspokojiť aj potreby pripojenia určitých podnikov. Dôležitý segment podnikového trhu, ako aj nový dopyt vznikajúci z digitalizácie priemyslu a sociálno-ekonomických faktorov, ako sú verejné služby, napr. nemocnice a školy, si však budú vyžadovať aj vyhradené pripojenia. Niektoré podniky preto stále vyžadujú produkty s charakteristikami, ktoré sú odlišné od charakteristík produktov určených na hromadný trh.

(35) S cieľom stanoviť hranice trhu s vyhradenou kapacitou a inými podnikateľskými prístupovými produktmi by mali národné regulačné orgány zohľadniť viacero faktorov, ako sú rôzne funkcie produktu a zamýšľané použitie, cenový vývoj v čase a krížová cenová elasticita, pričom musia zabezpečiť, že relevantné veľkoobchodné produkty zodpovedajú zistenému problému maloobchodného trhu. Charakteristickou produktovou vlastnosťou vyhradenej kapacity je jej schopnosť poskytovať vyhradené a neobmedzené pripojenia a symetrické rýchlosti, a mala by byť, rovnako ako v prípade produktov na iných trhoch, posudzovaná prostredníctvom analýzy zastupiteľnosti.

(36) Zavádzanie alternatívnych infraštruktúr, ktoré podnikom poskytujú vyhradené pripojenie pomocou optických vlákien, sa výrazne zintenzívnilo najmä v hustejšie osídlených oblastiach, obchodných centrách a obchodných štvrtiach. Môžu však existovať oblasti, v ktorých aj keď môže byť zavedenie alternatívnej infraštruktúry pre pripojenie hromadného trhu ekonomicky realizovateľné, môže byť ekonomicky menej realistická duplikácia sietí poskytujúcich izolované vyhradené pripojenia v dôsledku veľkosti dostupného trhu. V takýchto riedko osídlených oblastiach existuje v dôsledku nedostatku hospodárskej súťaže založenej na infraštruktúre riziko, že dopyt po vyhradenej kapacite by bez regulácie nebol predmetom konkurenčných ponúk.

(37) Na oboch uvedených trhoch veľkoobchodného prístupu problémy hospodárskej súťaže pravdepodobne nebudú v danom štáte EZVO rozložené rovnomerne a takéto trhy by mali byť predmetom dôkladnej geografickej analýzy. Pri určovaní relevantných trhov v súlade s článkom 64 ods. 3 kódexu by preto národné regulačné orgány mali určiť geografické oblasti, v ktorých sú podmienky hospodárskej súťaže dostatočne homogénne a ktoré možno odlíšiť od susedných oblastí, v ktorých prevládajú značne odlišné podmienky hospodárskej súťaže, najmä pokiaľ ide o otázku, či prípadný prevádzkovateľ s významným vplyvom na trhu koná jednotne v celej oblasti svojej siete alebo či čelí podstatne odlišným podmienkam hospodárskej súťaže do takej miery, že jeho činnosti sú obmedzené v niektorých oblastiach, ale v iných nie.

(38) Národné regulačné orgány doposiaľ určili, že väčšina trhov je domácich, pretože metalické siete etablovaného prevádzkovateľa mali celoštátne pokrytie. Keďže však zavádzanie alternatívnych sietí napreduje, podmienky hospodárskej súťaže sa môžu výrazne a udržateľne líšiť medzi rôznymi oblasťami rovnakého štátu EZVO (napr. medzi mestskými a vidieckymi oblasťami), a preto bude nutné vymedziť samostatné geografické trhy.

(39) Na účely vymedzenia geografického trhu by mali národné regulačné orgány vymedziť základnú geografickú jednotku, ktorá bude východiskovým bodom pri posudzovaní podmienok hospodárskej súťaže. V závislosti od vnútroštátnych podmienok sa môže táto jednotka riadiť topológiou siete alebo administratívnymi hranicami. Vo všetkých prípadoch by v súlade s postupom úradu ([8]) mala geografická jednotka a) mať primeranú veľkosť, t. j. byť dostatočne malá na to, aby nedochádzalo k výrazným odchýlkam v podmienkach hospodárskej súťaže v rámci každej jednotky, ale dostatočne veľká na to, aby nedochádzalo k náročnej a nákladnej mikroanalýze, ktorá by mohla viesť k fragmentácii trhu, b) byť schopná odrážať sieťovú štruktúru všetkých relevantných prevádzkovateľov a c) mať v priebehu času jasné a stabilné hranice. Pokiaľ ide o podmienku b), národné regulačné orgány by v prípade potreby mali využiť geografický prieskum sietí vykonaný v súlade s článkom 22 kódexu.

(40) V súlade so zásadami práva hospodárskej súťaže a na základe analýzy opísaných geografických jednotiek by potom národné regulačné orgány mali stanoviť prvé vymedzenie rozsahu geografických trhov zoskupením jednotiek, ktoré vykazujú podobné podmienky hospodárskej súťaže. Národné regulačné orgány by mali posúdiť podmienky hospodárskej súťaže výhľadovo podľa štrukturálnych ukazovateľov a ukazovateľov správania, pričom najmä v súlade s článkom 64 ods. 3 kódexu zohľadnia hospodársku súťaž založenú na infraštruktúre. Uvedenými ukazovateľmi môžu byť *okrem iného* stopa sietí, počet konkurenčných sietí, ich príslušné podiely na trhu, trendy v oblasti podielov na trhu, lokalizovaná alebo jednotná cenotvorba, charakteristiky dopytu a presun zákazníkov a ich vypovedané zmluvy. Výsledné vymedzenie geografických trhov by sa malo porovnať s analýzou zastupiteľnosti na strane dopytu a ponuky. Nesusediace geografické trhy, ktoré predstavujú podobné podmienky hospodárskej súťaže, môžu byť v tomto štádiu analyzované spolu.

([8]) Najmä s usmernením dozorného úradu pre analýzu trhu a posúdenie významného vplyvu na trhu.

(41) Výrazné odchýlky podmienok hospodárskej súťaže by mali byť v budúcnosti zohľadnené v štádiu vymedzenia trhu. Môže sa použiť segmentácia nápravných opatrení s cieľom riešiť menej výrazné alebo menej stabilné odchýlky v podmienkach hospodárskej súťaže vrátane pravidelnej alebo časovo presnej úpravy nápravných opatrení bez toho, aby tým bola oslabená predvídateľnosť regulácie.

(42) Článok 75 kódexu oprávňuje Komisiu prijať delegovaný akt ([9]), ktorým sa stanovuje jednotná maximálna sadzba za ukončenie hlasového volania v mobilnej sieti platnej v rámci EHP a jednotná maximálna sadzba za ukončenie hlasového volania v pevnej sieti platnej v rámci EHP (ďalej spolu len „sadzby za ukončenie hlasového volania v rámci EHP“). Sadzby za ukončenie hlasového volania v rámci EHP sa budú priamo vzťahovať na akéhokoľvek poskytovateľa služieb ukončenia hlasového volania v pevných alebo mobilných sieťach v rámci EHP. Jednotné sadzby za ukončenie hlasového volania v rámci EHP sú založené na efektívnych nákladoch na poskytovanie služieb ukončenia volania. Uplatňovanie sadzieb za ukončenie hlasového volania v rámci EHP obmedzí schopnosť prevádzkovateľov mobilných a pevných sietí stanoviť neprimerané sadzby za ukončenie volania. V dôsledku toho by zmizlo riziko neprimeraných sadzieb za ukončenie volania, ktoré pre hospodársku súťaž na týchto trhoch predstavovalo najvážnejšiu hrozbu. V dôsledku prísnej nákladovej orientácie použitej pri stanovovaní sadzieb za ukončenie hlasového volania v rámci EHP, ako to vyžaduje kódex, by mali byť sadzby za ukončenie volania podobné sadzbám očakávaným na konkurenčných trhoch. Trhy so službami ukončenia volania by preto už test troch kritérií na úrovni EHP nesplnili.

(43) Osobitné okolnosti však môžu opodstatniť reguláciu vybraných aspektov trhov s službami ukončenia volania v niektorých štátoch EZVO. Osobitné vnútroštátne podmienky môžu naznačovať, že tieto trhy výhľadovo nesmerujú k hospodárskej súťaži alebo že naďalej existujú problémy hospodárskej súťaže. To môže byť prípad, keď bolo prevádzkovateľom odmietnuté prepojenie alebo mali problémy s ukončením volaní zo svojich sietí v sieťach iných prevádzkovateľov. Národné regulačné orgány by mali uvedené problémy riešiť uložením iných povinností na základe VVT, než je regulácia cien, ak je splnený test troch kritérií, alebo použitím iných primeraných regulačných nástrojov, t. j. článku 61 ods. 2 kódexu, ak sú splnené podmienky, ktoré sú v ňom uvedené.

(44) Trhy uvedené v prílohe k tomuto odporúčaniu už nezahŕňajú tri trhy, ktoré boli uvedené v odporúčaní úradu z roku 2016, keďže nespĺňajú test troch kritérií, t. j. trhy pre veľkoobchodné služby ukončenia volania v individuálnych verejných telefónnych sieťach poskytované v pevnom umiestnení (trh 1), veľkoobchodné služby ukončenia hlasového volania v individuálnych mobilných sieťach (trh 2) a veľkoobchodné služby centrálneho prístupu poskytované v pevnom umiestnení pre výrobky určené na hromadný trh (trh 3b).

(45) Zvyšné trhy z odporúčania úradu z roku 2016, konkrétne trh 3a (veľkoobchodné služby lokálneho prístupu poskytované v pevnom umiestnení) a trh 4 (veľkoobchodné služby vysokokvalitného prístupu poskytované v pevnom umiestnení), ktorého vymedzenie sa čiastočne zmenilo, stále podliehajú regulácii *ex ante*, keďže spĺňajú test troch kritérií na úrovni Únie. Národné regulačné orgány by mali pri vymedzovaní týchto trhov zohľadniť svoje vnútroštátne okolnosti, najmä pokiaľ ide o ich geografický rozmer.

(46) S cieľom zabezpečiť primerané zohľadnenie vplyvu regulácie uloženej na súvisiace trhy pri určovaní, či si daný trh vyžaduje reguláciu *ex ante*, by národné regulačné orgány mali zabezpečiť, aby boli súvisiace trhy analyzované konzistentne a podľa možnosti v rovnakom čase alebo čo najkratšie po sebe.

(47) Národné regulačné orgány by pri rozhodovaní, či zmeniť alebo zachovať existujúce regulačné povinnosti, mali takisto uplatňovať test troch kritérií na tých trhoch, ktoré sú uvedené v prílohách k odporúčaniu dozorného úradu zo 14. júla 2004 ([10]), odporúčaniu dozorného úradu z 5. novembra 2008 ([11]) a odporúčaniu dozorného úradu z roku 2016, ale už nie sú uvedené v prílohe k tomuto odporúčaniu.

([9]) Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2021/654 z 18. decembra 2020, ktorým sa dopĺňa smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1972 stanovením jednotnej maximálnej sadzby za ukončenie hlasového volania v mobilnej sieti platnej v celej Únii a jednotnej maximálnej sadzby za ukončenie hlasového volania v pevnej sieti platnej v celej Únii (Ú. v. EÚ L 137, 22.4.2021, s. 1) (uvedené v bode 5czsc prílohy XI k Dohode o EHP).

([10]) Odporúčanie Dozorného úradu EZVO č. 194/04/COL zo 14. júla 2004 o príslušných trhoch výrobkov a služieb v sektore elektronickej komunikácie umožňujúcich reguláciu *ex ante* v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2002/21/ES o spoločnom regulačnom rámci pre elektronické komunikačné siete a služby, zakotvené v Dohode o Európskom hospodárskom priestore (Ú. v. EÚ L 113, 27.4.2006, s. 18, a dodatok EHP č. 21, 27.4.2006, s. 33).

([11]) Odporúčanie Dozorného orgánu EZVO z 5. novembra 2008 o relevantných trhoch výrobkov a služieb v sektore elektronickej komunikácie umožňujúcich reguláciu *ex ante* v súlade s aktom uvedeným v bode 5cl prílohy XI k Dohode o EHP (smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/21/ES o spoločnom regulačnom rámci pre elektronické komunikačné siete a služby), upraveným protokolom č. 1 k dohode a sektorovými úpravami uvedenými v prílohe XI k dohode (Ú. v. EÚ C 156, 9.7.2009, s. 18 a dodatok EHP č. 36, 9.7.2009, s. 1).

(48) Toto odporúčanie bolo predmetom konzultácií s národnými regulačnými orgánmi v štátoch EZVO a s Komisiou ([12]),

TÝMTO ODPORÚČA:

1. Národné regulačné orgány by pri vymedzovaní relevantných trhov primeraných vnútroštátnym okolnostiam v súlade s článkom 64 ods. 3 kódexu mali analyzovať trhy produktov a služieb uvedené v prílohe.

2. Pri zvažovaní toho, či by niektorý z trhov uvedených v prílohe nemal podliehať regulácii *ex ante* v osobitných vnútroštátnych podmienkach, by mali národné regulačné orgány vykonať test troch kritérií a preukázať, a úrad overiť, že aspoň jedno z troch kritérií uvedených v článku 67 ods. 1 kódexu nie je splnené.

3. Pri vymedzovaní relevantných geografických trhov na svojom území v súlade s článkom 64 ods. 3 kódexu by mali národné regulačné orgány vykonať podrobnú analýzu zastupiteľnosti na strane dopytu a ponuky, pričom by mali vychádzať z vhodnej geografickej jednotky a zoskupiť jednotky, ktoré vykazujú podobné podmienky hospodárskej súťaže. Posudzovanie podmienok hospodárskej súťaže by sa malo zameriavať na budúcnosť a malo by byť okrem iného založené na počte a charakteristikách konkurenčných sietí, rozložení a trendoch podielov na trhu, cenách a vzoroch správania.

4. Týmto odporúčaním nie je dotknuté vymedzenie trhov, výsledky trhových analýz a regulačné povinnosti prijaté národnými regulačnými orgánmi v súlade s platným regulačným rámcom pred dňom prijatia tohto odporúčania.

5. Toto odporúčanie je určené štátom EZVO.

V Bruseli 9. apríla 2025

Za Dozorný úrad EZVO
Arne RØKSUND
predseda

Stefan BARRIGA
člen kolégia

Árni Páll ÁRNASON
zodpovedný člen kolégia

Melpo-Menie JOSÉPHIDÈS
spolupodpisujúca ako riaditeľka pre právne a výkonné záležitosti

([12]) Konzultácie prebiehali od 12. februára 2025 do 5. marca 2025.

PRÍLOHA

Trh 1: Veľkoobchodné služby lokálneho prístupu poskytované v pevnom umiestnení

Trh 2: Veľkoobchodná vyhradená kapacita